LEGEARTIS
ИНГ-ПРО

ISSN 2406-1085

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

propisi.net

новембар 2022 / број 122 11/2022

Одређивање накнаде за експроприсану непокретност у ванпарничном поступку – први део

- Тужба и тужбени захтев у парничном поступку
- Располагање заједничким деловима зграде
- Мера безбедности забрана управљања моторним возилом из чл. 86. Кривичног законика као кривична санкција у судској пракси
- Могућности обуставе потраживања од зараде са или без сагласности запосленог према одредбама Закона о раду
- Спречавање сукоба интереса државних службеника
- Изузеће службеног лица у управном поступку
- Вансудско решавање потрошачких спорова – медијација

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна

Здравет Воде Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

LEGEARTIS ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година XI, број 122, новембар 2022.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Дејан Обренић
Драгана Марчетић
Драган У. Калаба
Жељко Албанезе
Марјан Ранђеловић
Немања Рилке
Саша Кулић
Снежана Марјановић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.]
. - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

У овом и следећем броју кроз текст о поступку одређивања накнаде за експроприсану непокретност у ванпарничном поступку настојали смо да читаоцима приближимо вероватно најсложенији ванпарнични поступак изузетно живе судске праксе. Код странака се јављају и одређене недоумице када је у питању правилно постављање тужбеног захтева, па су неке од њих размотрене у тексту у оквиру рубрике „Грађанско право".

У пракси се неретко дешава да власници станова у стамбеној згради уступају инвеститорима таванске, подрумске или друге заједничке просторије зграде у циљу адаптације тих просторија у пословни или стамбени простор, или пак ради припајања тих просторија неком од постојећих станова или пословних простора у истој згради. У правном животу постоје бројне нејасноће и несугласице у вези са многим питањима од значаја за уговор којим ће се уредити сви битни аспекти таквог посла, с тим што су најважнија спорна питања у вези са тим анализирана у тексту под називом „Располагање заједничким деловима зграде".

У рубрици „Радно право" представљени су најчешћи случајеви када послодавац може да изврши обуставу од зараде запосленог. У оквиру исте рубрике у овом, али и у следећим бројевима више текстова посветићемо радним односима у јавном сектору, с тим што је сада акценат стављен на одредбе Закона о државним службеницима које се односе на спречавање сукоба интереса у раду државних службеника.

У Закону о општем управном поступку институт изузећа службеног лица прописан је у одредбама чланова 40. и 41. У односу на претходни Закон о општем управном поступку, поменута материја уређена је у само два члана (у претходном закону седам) тако што су поједине одредбе спојене. Притом су унете и извесне новине које се тичу разлога за изузеће, док су неке непрецизности из претходног закона коначно исправљене. Све то представљено је у рубрици „Управно право".

Зашто лаж настаје, како се шири и којим све методама и средствима открива приказано је у рубрици „Кад језик пресуди", уз посебан осврт на домете форензичке лингвистике у вези са тим и конкретан случај лажног сведочења, док је рубрика „Поводом" посвећена разматрању позитивних и негативних аспеката телевизије, историји њеног настанка и прописима којима се регулише њен рад, а све у склопу обележавања Светског дана телевизије 21. новембра.

Поред наведених, ту су и остали врло актуелни текстови у поменутим, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике „Портал читалаца", „Календар аката" и „Регистар прописа донетих између два броја".

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл Редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

ИНГ-ПРО

Зашто баш PROPISI.NET?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

WWW.**PROPISI.NET**

У овом броју...

ГРАЂАНСКО ПРАВО

4 Одређивање накнаде за експроприсану непокретност у ванпарничном поступку – први део

13 Тужба и тужбени захтев у парничном поступку

29 Располагање заједничким деловима зграде

35 Вансудско решавање потрошачких спорова –медијација

РАДНО ПРАВО

42 Могућности обуставе потраживања од зараде са или без сагласности запосленог према одредбама Закона о раду

47 Спречавање сукоба интереса државних службеника

УПРАВНО ПРАВО

54 Изузеће службеног лица у управном поступку

КРИВИЧНО И ПРЕКРШАЈНО ПРАВО

59 Мера безбедности забрана управљања моторним возилом из чл. 86. Кривичног законика као кривична санкција у судској пракси

РУБРИКЕ

69 Портал читалаца

73 Кад језик пресуди: Лаж у анализи форензичке лингвистике

84 Календар аката

85 Поводом 21. новембра – Светског дана телевизије

102 Преглед прописа донетих између два броја

Одређивање накнаде за експроприсану непокретност у ванпарничном поступку – први део

Кроз овај чланак, који је због обимности и сложености материје подељен у два дела, аутор настоји да одговори на актуелна питања која се појављују у вези са једним од најсложенијих ванпарничних поступака.

Марјан Ранђеловић,
судија Основног суда у Пожаревцу

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Реч „експропријација" потиче из латинског језика, састоји се из предлога *ex* (из) и именице *proprietas* (својина), што би могло да се преведе и као „некадашњи сопственик" или „ранија својина". Њена суштина је принудна промена титулара права својине, при чему право приватне својине на непокретним стварима прелази у државну својину, уз право коришћења корисника експропријације. Иако право својине на непокретности не престаје вољом бившег власника, експропријација не представља казну, већ је условљена објективним потребама и циљевима који су у јавном интересу (изградња пута, пруге, гасовода, прокопавање угља). Ранијем власнику припада право на обештећење у виду накнаде давањем у замену друге непокретности или у новцу, с тим што мора да се води рачуна да не буде оштећен више него у случају да је предметну непокретност продао на тржишту.

Према одредби чл. 1. Протокола 1 за Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, нико не може да буде лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима који су предвиђени законом и општим начелима међународног права, јер свако физичко и правно лице има **право на неометано, мирно уживање своје имовине**. Европски суд за људска права у највећем броју одлука изразио је став да приликом експропријације мора да се постигне равнотежа између захтева општег интереса и права појединца на мирно уживање свог власништва, али и да износ накнаде за експроприсану имовину који не одговара вредности експроприсане непокретности представља неоправдано и несразмерно мешање државе, које није у складу са одредбом члана 1. Протокола 1.

Одредбом чл. 58. ст. 2. Устава РС прописано је да **право својине може да буде одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне**. Из наведене одредбе произлази да дозвољено ограничење права својине, које не представља повреду права на имовину, постоји само када су кумулативно испуњена два услова: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

Одредбом чл. 1. Закона о експропријацији (даље: ЗОЕ) прописано је да непокретности могу да се експропишу или да својина на њима може да се ограничи **само у јавном интересу** утврђеном на основу закона, **уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне**, а чл. 3. тог закона да се непокретностима, у смислу тог закона, сматрају земљишта, зграде и други грађевински објекти.

Поступак одређивања накнаде за експроприсану непокретност прописан је чл.

ће, **корисник експропријације, као јавно предузеће, делује у општем интересу, што за собом повлачи извршавање уставних и законских обавеза према ранијим власницима експроприсаног земљишта, па такође мора да води рачуна о стварном статусу земљишта, јер се то сврстава у домен његових обавеза**, као и да у складу са тим поднесе понуду о висини накнаде која одговара стварном статусу одузетог земљишта. Присутно је постојање **битне заблуде ранијег власника у погледу својства земљишта, имајући у виду начело поуздања у истинитост и потпуност података о предметном земљишту уписаних у Катастар непокретности** (став изражен у Одлуци Уставног суда РС Уж. 9026/2014 од 30. 11. 2016. године). Подаци о непокретностима који су уписани у Катастар непокретности јесу истинити и поуздани и нико не може да сноси последице због тог **поуздања** у смислу чл. 63. Закона о државном премеру и катастру.

Од представљеног случаја потребно је разликовати случај, који није редак у пракси, када се земљиште по просторном плану града или општине води као пољопривредно, а према плану посебне намене као грађевинско. У том случају неопходно је применити статус земљишта према општем плану града или општине, а не према плану посебне намене. Уколико би био прихваћен став да се процена тржишне вредности експроприсаног земљишта одређује према намени за коју је земљиште експроприсано, а имајући у виду да се у готово свим случајевима експропријације земљиште одузима ради изградње грађевинских објеката, попут гасовода, путева, индустријских колосека, тако да се мења намена земљишта у грађевинско, онда би у свим поступцима експропријације процена земљишта била извршена према тржишној вредности грађевинског земљишта, што је супротно ставу Врховног касационог суда да „није од значаја за које намене је земљиште експроприсано, већ какав је карактер земљишта у тренутку експропријације".

Тако у пракси, нпр. из самог назива просторног плана подручја посебне намене магистралног гасовода и Закона о утврђивању јавног интереса и посебним поступцима експропријације и прибављања документације ради реализације изградње магистралног гасовода, може да се закључи да су донети ради реализације изградње гасовода, као и да је њима одређено да експроприсане парцеле представљају грађевинско земљиште, и то не на целокупној површини, већ само у деловима пролаза гасовода, ужег и ширег заштитног појаса гасовода и у деловима где ће се изграђивати грађевински објекти (мерне станице, компресорске станице, блок-станице и отпремно-пријемне станице) ради реализације изградње гасовода, а искључиво за потребе корисника експропријације, који једини може да добије информацију о локацији, локацијске услове, решење о грађевинској дозволи за појединачне фазе или деонице трасе и употребну дозволу за гасовод, као јединствени објекат.

Конкретан случај не може да се поистовети са случајевима одређивања накнаде за земљиште које је у време експропријације грађевинско према општем просторном плану који важи за подручје одређеног града или општине и за све учеснике правног промета, сва физичка и правна лица. Дакле, ако је предметна парцела према општим просторним плановима који важе за град или општину пољопривредно земљиште, при чему је план важећи у време правоснажности решења о експропријацији, а грађевинско према просторном плану посебне намене и закону посебне намене, за судски поступак одређивања накнаде статус земљишта је да је оно пољопривредно.

Напомена: У наставку овог текста у следећем броју размотрена су следећа питања:

- злоупотреба права својине,
- методе вештачења при процени накнаде,
- право службености пролаза,
- смањење тржишне вредности непокретности и
- застарелост.

Тужба и тужбени захтев у парничном поступку

Ауторке су настојале да реше одређене недоумице које су се појавиле у пракси када је у питању правилно постављање тужбеног захтева.

Драгана Марчетић,
судија Вишег суда у Београду

Снежана Марјановић,
судија Вишег суда у Београду

Парнични поступак покреће се тужбом која, према чл. 192. Закона о парничном поступку, мора да садржи одређени **захтев у погледу главне ствари и споредних тражења**, затим чињенице на којима тужилац заснива захтев, доказе којима се утврђују те чињенице и вредност предмета спора, као и друге податке које мора да садржи сваки поднесак (члан 98. Закона о парничном поступку – даље: ЗПП).

Важно је на почетку нагласити да тужбени захтев мора да се разграничи од тужбе. Тужба је формалан поднесак којим се покреће парнични поступак и мора да садржи наведене елементе. Уколико је тужба неуредна или недозвољена, суд је одбацује решењем. Тужба може да буде одбачена и због неуредног или недозвољеног тужбеног захтева, као обавезног дела тужбе. Сходно томе, тужба се одбацује и кад не садржи тужбени захтев. С друге стране, тужбени захтев представља материјалноправни захтев садржан у тужби, поводом ког суд, уколико у претходном испитивању тужбе утврди да је уредно постављен и дозвољен, доноси мериторну одлуку – пресуду којом га усваја или одбија. Изузетак од правила да се о тужбеном захтеву мериторно одлучује пресудом представља сметање државине, када се у меритуму одлучује решењем. Дакле, тужбени захтев не може да се одбаци нити тужба може да се усвоји или одбије.

Као што је на почетку поменуто, тужба садржи неколико делова. Корисно је у том смислу навести кратак подсетник. Први елемент је означење суда ком се тужба предаје у горњем левом углу. Уз то, корисно је оставити празан простор у величини прве горње десне трећине листа како би постојао простор за отисак пријемног штамбиља суда (који је значајно већи од печата који се ставља на копију) и који се по правилу ставља на прву страну у средини горњег дела писмена према чл. 162. Судског пословника[1]. Након тога, почевши од левог дела стране означавају се имена странака и њихових заступника и пуномоћника, на средини да се ради о тужби, а испод десно колико прилога и примерака се предаје. Затим следи образложење постојања процесних претпоставки за вођење поступка, чињенични опис материјалноправног односа странака и списак доказа који се прилажу или предлажу, којима се поткрепљују ти наводи. Осим тога, могуће је навести и правне норме које треба применити, као и судску праксу из дате области (које одштампане могу да буду и приложене), али и јасан правни силогизам којим се појединачна ситуација подводи под општу норму, иако то нису обавезни елементи тужбе. Тек након тога следи тужбени захтев којим се предлаже доношење одлуке одређене садржине. Догађа се да тужбама недостаје део који се тиче правног основа, који није обавезан и суд није за њега везан, али је ипак за успешно вођење парнице пожељно да странка зна о ком правном основу се ради. Нису исте одлучне чињенице у погледу различитих правних основа, а управо од доказивања тих битних чињеница зависи успех у парници.

[1] Овакво поступање је економично јер скраћује време потребно за пријем тужбе и других поднесака у суду, с обзиром на то да је, у случају када нема места на првој страни, службеник на пријему у суду принуђен да листа поднесак док не нађе слободно место за штамбиљ, чиме се успорава поступак пријема.

друштва или другог субјекта, пребивалиште или боравиште, односно седиште странака, њихових законских заступника и пуномоћника, уколико их имају, као и предмет спора, садржину изјаве и потпис подносиоца. Сагласно члану 192. поменутог закона тужба, као акт којим се иницира парнични поступак, поред елемената прописаних одредбом члана 98. став 3. ЗПП, мора да садржи и одређени захтев у погледу главне ствари и споредних тражења, чињенице на којима се заснива тужбени захтев, доказе којима се утврђују те чињенице, као и вредност предмета спора. Одредбом члана 101. став 5. цитираног закона прописано је да, ако је поднесак који је у име странке поднео пуномоћник неразумљив или непотпун, суд ће га одбацити, док је одредбом члана 294. став 1. тачка 7) наведеног закона прописано да суд по претходном испитивању тужбе доноси решење којим се тужба одбацује, ако утврди да је тужба неразумљива или непотпуна.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, као и околност да је тужбом тужиоца, чији реферат садржи три пасуса, са постављеним тужбеним захтевом за сваког туженог, појединачно тражено да тужени поруше бесправно изграђене објекте, постојеће на катастарској парцели бр. … , уписаној у Лист непокретности бр. … КО Нови Београд, без означења о којим објектима се ради, а самим тим и каква је појединачна обавеза сваког од тужених, то је и по налажењу овог суда захтев такве садржине непотпун, што тужбу тужиоца чини неуредном, због чега је правилно првостепени суд одбацио тужбу тужиоца с позивом на цитиране законске одредбе.

Правилност ожалбеног решења није доведена у сумњу жалбеним наводима тужиоца да је тужбом тражено рушење свих објеката легалних и бесправних који се налазе на катастарској парцели тужиоца, због чега је тужба тужиоца била уредна. Ово имајући у виду да из стања у списима не произлази да су тужени нужни супарничари, те да четири нелегална и један легални објекат представљају њихову заједничку својину, тим пре што је петитумом тужбе тражено да сваки од тужених поруши наведене објекте, због чега је правилно првостепени суд оценио да је тужба тужиоца непотпуна и неуредна.

(*Решење Апелационог суда у Београду Гж бр. 3659/21 од 8. 7. 2021)*

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Успешан поступак по тужби умногоме зависи од тога да ли одмах на почетку тужба садржи све потребне елементе и да ли је тужбени захтев постављен правилно. На том терену срећу се процесно и материјално право, па је веома битно препознати правни основ и врсту тужбе, а затим у складу са тим поставити тужбени захтев тако да буде јасан и извршив.

ИНГ-ПРО
3 ДЕЦЕНИЈЕ
СНАГА НЕМА ЛУТАЊА

Располагање заједничким деловима зграде

Аутор у тексту даје одговоре на сва важна питања у вези са располагањем заједничким деловима зграде, а пре свега на она која се односе на форму уговора, уговорне стране, обавезну садржину, суштину и предмет тог уговора.

Дејан Обренић,
дипл. правник

У пракси се неретко дешава да власници станова у стамбеној згради уступају инвеститорима таванске, подрумске или друге заједничке просторије зграде у циљу адаптације тих просторија у пословни или стамбени простор, или пак ради припајања тих просторија неком од постојећих станова или пословних простора у истој згради. Било да се ради о инвеститору који је власник неког од посебних делова зграде или о инвеститору који нема посебне делове у згради, потребно је да тај грађевински подухват буде и правно утемељен, а за то је пре свега неопходан уговор којим ће се уредити сви битни аспекти таквог посла. Међутим, сведоци смо да у правном животу постоје бројне нејасноће и несугласице у вези са многим питањима од значаја за поменути уговор. Тако се, као спорна, јављају питања у вези са формом уговора, његовим уговорним странама и обавезном садржином, па чак и у вези са суштином и предметом уговора. Заправо, могло би се рећи да је много више нејасних, него јасних питања у вези са таквим уговором.

У циљу разјашњења наведених нејасноћа о закључивању наведеног уговора у складу са позитивноправним нормама најпре треба утврдити шта је заправо предмет тог уговора, односно шта су то заједнички делови зграде. У Закону о становању и одржавању зграда („Сл. гласник РС” бр. 104/2016 и 9/2020 – др. закон) заједнички делови зграде дефинисани су као *делови зграде који не представљају посебан или самостални део зграде, који служе за коришћење посебних или самосталних делова зграде, односно згради као целини, као што су: заједнички простори (степениште, улазни простори и ветробрани, заједнички ходник и галерија, тавански простор, подрум, бициклларница, сушионица за веш, заједничка тераса и друге просторије намењене заједничкој употреби власника посебних или самосталних делова зграде и др.), заједнички грађевински елементи (темељи, носећи зидови и стубови, међуспратне и друге конструкције, конструктивни део зида или зидна испуна, изолација и завршна обрада зида према стољашњем простору или према заједничком делу зграде, стрехе, фасаде, кров, димњаци, канали за проветравање, светларници, конструкција и простори за лифт и друге посебне конструкције и др.), као и заједничке инсталације, опрема и уређаји (унутрашње електричне, водоводне и канализационе, гасоводне и топловодне инсталације, лифт, громобрани, апарати за гашење, откривање и јављање пожара, безбедносна расвета, телефонске инсталације и сви комунални прикључци који су намењени заједничком коришћењу и др.), ако не представљају саставни део самосталног дела зграде и не чине саставни део посебног дела зграде, односно не представљају део инсталација, опреме и уређаја који искључиво служе једном посебном делу, у смислу овог закона.* Из наведене дефиниције произлази да се заједнички делови зграде, пре свега, дефинишу негативно, као они делови који не представљају посебан или самостални део зграде. Из тог разлога потребно је утврдити законску дефиницију и за те делове зграде. Тако, према истом закону, *посебни део зграде јесте посебна функционална целина у згради која може да представља стан, пословни простор, гаражу, гаражно место или гаражни бокс,* док

ри потпис ако претходно утврди да је подносилац исправе овлашћен да потписује у име лица које је означено на исправи, при чему у клаузули о оверавању потписа јавни бележник наводи основ по ком је подносилац исправе овлашћен да је потпише у име физичког или правног лица. У погледу уговора о располагању заједничким деловима зграде то практично значи да ће пре оверавања потписа странака јавни бележник утврдити да ли је управник стамбене заједнице (или друго лице) овлашћен да потпише тај уговор. Да би се легитимисао као овлашћено лице за потписивање уговора, управник ће јавном бележнику предочити одлуку власника посебних делова зграде, са најмање 2/3 укупног броја гласова, којом је дата сагласност за располагање заједничким деловима зграде, затим списак власника посебних делова (ради утврђивања њиховог укупног броја), као и одлуку истог броја гласова власника посебних делова (уколико иста није донета у оквиру претходне одлуке), којом је он овлашћен да у име стамбене заједнице потпише уговор о располагању заједничким делом зграде, у складу са претходном одлуком.

Поред прописивања минимума обавезне форме уговора о располагању заједничким деловима зграде, Закон прописује и минимум обавезне садржине тог уговора. Наиме, одређено је да се тим уговором одређује рок за завршетак свих радова на формирању посебног или самосталног дела зграде, који не може да буде дужи од пет година од дана закључења уговора, затим међусобна права и обавезе за време формирања посебног дела зграде, као и стицање права својине над посебним делом зграде након завршетка одговарајућих радова. Ако посебан или самостални део зграде није формиран у наведеном року, исти може да се продужи уз сагласност стамбене заједнице и лица које стиче право над делом заједничких делова – потписивањем анекса уговора којим се продужава рок из наведеног члана. Ако се анекс уговора не потпише у року од тридесет дана од истека претходног уговора, уговор о уступању сматра се раскинутим, а стицалац права дужан је да део заједничких делова који му је био уступљен врати у стање пре уступања у року од шест месеци од дана раскида уговора, ако уговором није другачије одређено. Наведене законске одредбе о садржини уговора су императивне природе, не остављају могућност уговарачима за другачије уговарање и представљају минимум обавезне садржине уговора. Наравно, у складу са начелом слободе уговарања, странке могу да разраде и прецизирају садржину уговора, али не у супротности са наведеним законским одредбама. Као и у случају прописивања минималне обавезне форме за закључење уговора, тако је и приликом прописивања обавезне садржине уговора интенција законодавца била заштита правних интереса власника посебних делова од несавесне узурпације заједничких делова зграде.

Након постизања споразума уговарача о садржини уговора, уз поштовање императивних законских норми по том питању и потписивања и оверавања уговора у законом прописаној форми, сматра се да је закључен уговор о располагању заједничким деловима зграде и он почиње да егзистира у правном систему. Међутим, његово закључивање не значи да је дошло до преноса својине на заједничким деловима зграде јер тај пренос својине није сам себи циљ, већ се својина преноси у циљу доградње, надзиђивања, припајања или претварања. Заправо, уговор о преносу заједничких делова зграде представља само почетни корак, први степеник на путу ка промени природе и намене предметног заједничког дела зграде, односно правни основ за стварно располагање њиме. Тим уговором инвеститор је преузео на себе уговорну обавезу да спроведе фактичке радње доградње, надзиђивања, припајања или претварања предметног заједничког дела у складу са уговором. Наравно, наведене фактичке радње морају да се предузимају у складу са законским одредбама које уређују питање уређења простора и изградње објеката, које су, пре свега, нормиране Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС” бр. 72/2009… и 52/2021). У оквиру добијања дозвола за извођење предметних радова, а у складу са поменутим одредбама, уговор о располагању заједничким деловима зграде представља један део неопходне документације којом се доказује дозвољеност извођења тих радова.

Вансудско решавање потрошачких спорова –медијација

Уз анализу одговарајућих одредби Закона о заштити потрошача и њихово поређење са прописима којима је регулисана медијација у нашем правном систему, у овом тексту размотрени су и прописи на које Закон о заштити потрошача упућује.

Немања Рилке,
судијски помоћник у
Основном суду у Сомбору

Усвајањем и почетком примене Закона о заштити потрошача („Сл. гласник РС” бр. 88/2021 од 11. 9. 2021. године) у пуном обиму (ступио је на снагу 19. 9. 2021, а примењује се по истеку три месеца од дана ступања на снагу, осим одредаба чл. 149–169, које се примењују по истеку шест месеци од дана ступања на снагу тог закона) у нашем правном систему учињен је значајан корак ка широј примени алтернативних начина решавања спорова, односно начина решавања спорова који представљају алтернативу судској процедури. По слову наведеног закона тај поступак назван је „вансудско решавање потрошачких спорова”. Важно питање у вези са тим је да ли се ради о једном потпуно новом поступку или је реч о специфичном виду медијације/посредовања у решавању спорова? Да би се дао одговор на наведено питање, неопходно је анализирати одговарајуће одредбе самог Закона о заштити потрошача и њихово поређење са прописима којима је регулисана медијација у нашем правном систему, уз разматрање прописа на које Закон о заштити потрошача упућује.

Начела

Закон о заштити потрошача посебно издваја следећа начела поступка вансудског решавања спорова: начело равноправности, искључења јавности, непристрасности, поверљивости и хитности, при чему се посебно наводи језик поступка у оквиру побројаних начела. Набрајање начела одмах наводи на поређење са Законом о посредовању у решавању спорова, који у сличном маниру одређује начела поступка, која се суштински подударају са начелима вансудског решавања потрошачких спорова. Тако Закон о посредовању прописује начело равноправности, поверљивости, хитности, искључења јавности, неутралности, личног учествовања у поступку и прихватљивости доказа у другим поступцима, али је као прво и основно начело приликом посредовања истакнуто начело добровољности, које је изостављено када је у питању вансудско решавање потрошачких спорова. То начело дефинисано је тако да се поступак посредовања спроводи добровољно, на основу изричите сагласности страна, осим у спорним односима, у погледу којих је посебним законом покретање поступка посредовања предвиђено као услов за вођење судског или другог поступка. Смисао начела је да се поступак од почетка, па до закључења споразума води искључиво на основу изричите воље странака, тако да странке у сваком тренутку могу да прекину или одустану од посредовања, чиме се у пуној мери испуњава захтев да је посредовање поступак у ком странке саме решавају спорни однос, а у томе им помаже посредник.

Поред свих позитивних ефеката примене начела добровољности, оно је истовремено и највеће ограничење широј примени посредовања, као начина решавања спорова, имајући у виду да, када је у питању вансудско решавање спорова, одлука странака да спор решавају на тај начин умногоме зависи од тога да ли су упознате са датом могућношћу, као и од начина и обима информација о посредовању које су им презентоване. Резултати тога су да се грађани у ретким случајевима одлучују да решавање спора изнесу пред медијатора, мада су одређени помаци учињени тек укључивањем судова у решавање тог проблема кроз оснива-

За разлику од Закона о посредовању у решавању спорова, Закон о заштити потрошача предвиђа да поступак може да се оконча и препоруком о начину решавања спора, као посебним актом тела, уколико се оцени да је то целисходно. Препорука се сачињава у писаном облику, са образложењем, и доставља странама у поступку, при чему не обавезује стране у спору. Било би добро да поменути акт садржи приказ захтева обе стране, као и изнете чињенице и доказе у току поступка, са посебним освртом на примену императивних и диспозитивних правних норми у датој ситуацији. Исто тако, тело би требало да изнесе и препознате интересе страна у поступку, уколико су препознати, који омогућавају одступање од диспозитивних правила, са предлогом решења спора који би могао да задовољи интересе обе стране у највећој мери. Иако нема обавезујућу снагу, препорука утиче на стране у спору добром анализом ставова страна и истицањем могућих решења које је понудило стручно лице за област заштите права потрошача, тако да на тај начин усмерава стране при доношењу одлуке о даљој судбини њиховог спора.

Специфичан је и начин окончања поступка када се закључује споразум страна који има својство извршне исправе јер, поред клаузуле извршности и потписа страна и тела, не захтева да потписи буду оверени, за разлику од Закона о посредовању у решавању спорова, који предвиђа такву обавезу. На тај начин отклоњена је још једна препрека бржем окончању поступка, пошто не постоји потреба за још једном радњом у поступку и ангажовањем органа који врши оверу.

ПРАВНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ВОЂЕЊА ПОСТУПКА

Покретање и вођење поступка вансудског решавања потрошачког спора не искључује и не утиче на остваривање права на судску заштиту у складу са законом. Учешће потрошача у вансудском решавању спора не утиче на право потрошача да захтева накнаду штете у судском поступку. Та дејства, бар начелно, омогућавају потрошачу да истовремено покрене судски и вансудски поступак решавања спора, односно да у току трајања судског спора (уз временско ограничење од годину дана од подношења рекламације) поднесе предлог за вансудско решавање спора. У датом делу изостало је решење из Закона о посредовању према ком у току поступка посредовања наступа застој судског поступка, тако да у поступку вансудског решавања потрошачких спорова нема застоја парничног поступка који тече упоредо. Застаревање и преклузивни рокови не теку у току поступка вансудског решавања потрошачког спора, а почињу поново да теку истеком петнаестог дана од дана окончања тог поступка.

ЗАКЉУЧАК

Најзначајније специфичности поступка вансудског решавања потрошачких спорова, које га чине различитим од поступка посредовања, представљају одступање од начела добровољности, посебан начин вођења поступка и одлучивања, као и чињеница да стране у спору не сносе трошак ангажовања тела. Наведене специфичности чине поступак вансудског решавања потрошачких спорова засебном категоријом у оквиру поступака посредовања у решавању спорова, али и даље стоје у чврстој вези са општим поступком посредовања који се примењује у нашем праву. Та веза огледа се у супсидијарној примени Закона о посредовању у решавању спорова на сва она питања која нису уређена Законом о заштити потрошача (нпр. изузеће медијатора), као и у чињеници да орган поступка вансудског решавања потрошачких спорова представља лице које је уписано у Регистар посредника, односно обучено и квалификовано за спровођење поступака посредовања. Може се закључити да су у вансудском решавању потрошачких спорова нормативно уклоњене препреке широј примени посредовања, док ће стварни домашај бити могуће проценити кроз анализу будуће праксе. За почетак обесхрабрује недовољна развијеност електронске платформе коју администрира министарство и висина одређених накнада за рад тела која није стимулативна, али су то недостаци који су отклоњиви уколико буде постојала воља да се то учини. Време ће показати.

1

ИМАТЕ СПОР ПРЕД СУДОМ

Уколико сте спремни да решите спор изван суда, требало би да покушате са медијацијом.

2

ИНФОРМИШИТЕ СЕ

Потпуну информацију затражите у Инфо служби за подшку медијацији. Проверите да ли је Ваш спор подобан да се реши у поступку медијације. Информишите се о утицају медијације на ток судског поступка и које су предности медијације.

3

ПОЗОВИТЕ И ДРУГУ СТРАНУ

За покретање поступка медијације потребан је пристанак и друге стране, коју можете сами контактирати или то могу учинити и сарадници из Инфо службе.

4

ИЗАБЕРИТЕ МЕДИЈАТОРА

Стране у спору заједно врше избор медијатора из регистра који води Министарство правде. Уколико не постигну договор о личности медијатора, могу тражити од суда да га одреди.

5

ДОГОВАРАЈТЕ СЕ

Медијатор не доноси одлуку, већ помаже странама да препознају своје потребе и интересе и дођу до обострано прихватљивог решења.

6

ЗАКЉУЧИТЕ СПОРАЗУМ

Поступак медијације се окончава споразумом између страна у спору. Уколико се не постигне договор, судски поступак се наставља.

ПОСТИГНИ ДОГОВОР, РЕШИ СПОР

ФОРУМ СУДИЈА
www.forumsudija.org.rs e-mail: office@forumsudija.org.rs mob: 060-367-86-77

Могућности обуставе потраживања од зараде са или без сагласности запосленог према одредбама Закона о раду

У тексту су изложени најчешћи случајеви када послодавац може да изврши обуставу од зараде уз сагласност запосленост, као и основи умањивања зараде запосленог без његове сагласности.

Мр Жељко Албанезе

Према члану 123. Закона о раду („Сл. гласник РС" бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – Одлука УС и 113/2017 – даље: Закон) послодавац може да наплати новчано потраживање према запосленом обустављањем од његове зараде само:

- на основу правоснажне одлуке суда,
- у случајевима утврђеним законом или
- уз пристанак запосленог.

Из наведених законских одредби произлази да новчано потраживање према запосленом послодавац може да наплати обустављањем од његове зараде само на основу писмено датог пристанка запосленог, што је обавезна форма за вођење месечне евиденције о заради, накнади зараде и одбицима од зараде за сваког запосленог, као и за обрачун зараде, коју је послодавац дужан да достави запосленом приликом сваке исплате зараде и накнаде зараде. У одсуству писменог пристанка запосленог потраживање према запосленом послодавац не може да наплати самоиницијативним обустављањем од зараде запосленог, о чему у наставку следи више детаља.

WWW.PROPISI.NET

1. Обуставе од зараде уз пристанак – сагласност запосленог

У пракси су најчешће присутни следећи случајеви када се обуставе од зараде извршавају уз сагласност запосленог:

1) Обустава од зараде запосленог на основу „административне забране"

Као што је већ наведено, новчано потраживање према запосленом послодавац може да наплати обустављањем од зараде уз пристанак запосленог. Према томе, ако је запослени дао сагласност да му се по основу куповине добара или услуга коју обави, на пример, путем синдиката врши обустава од зараде (административна забрана), нема сметњи да послодавац изврши обуставу. Сагласност запосленог треба да буде у писаном облику и да садржи висину и основ умањења, као и време за које може да се врши умањење. Такође, и уговор у ком је дефинисан начин отплате обуставом од зараде, који је запослени потписао са правним или физичким лицем о куповини добара или услуга, уједно је и правни основ, дакле сагласност запосленог на основу које послодавац врши обуставу од зараде запосленог по том основу.

У пракси се догађа да послодавци добијају документацију од продаваца у којој запослени није потписао административну забрану (без обзира из којих разлога). На тај начин, са становишта умањивања његове зараде и примене члана 123. Закона о раду, запослени није дао сагласност да му се по основу куповине

У вези са питањем да ли зарада може да буде исплаћена испод минималне у случају када је запосленом изречена мера новчане казне – сматрамо да може. Наиме, Закон је заштитио зараду тако да не може да буде нижа од минималне у случају боловања или неких других одсустава са рада, али не и у случају новчане казне. Послодавац је поштовао Закон када је утврдио основну зараду запосленом у нивоу или изнад минималне, али када се од тако утврђене зараде одбије новчана казна, зарада запосленог може да се исплати и испод минималне за конкретан месец.

Спречавање сукоба интереса државних службеника

Закон о државним службеницима регулише спречавање сукоба интереса у раду државних службеника, поводом чега је у наставку представљено више појединости.

Мр Жељко Албанезе

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Сагласно **Закону о државним службеницима** („Сл. гласник РС” бр. 79/2005, 81/2005, 83/2005, 64/2007, 7/2007, 116/2008, 104/2009, 99/2014, 94/82017, 95/2018 и 157/2020 – даље: Закон) државни службеник је лице чије се радно место састоји од послова из делокруга органа државне управе, судова, јавних тужилаштава, Државног правобранилаштва, служби Народне скупштине, председника Републике, Владе, Уставног суда и служби органа чије чланове бира Народна скупштина (даље: државни органи), или с њима повезаних општих правних, информатичких, материјално-финансијских, рачуноводствених и административних послова. Послодавац државним службеницима јесте Република Србија, а права и дужности послодавца врши руководилац државног органа, ако законом или другим прописом није друкчије одређено. Законом се:

- успоставља службенички систем, заснован на стандардима прихваћеним у савременим упоредноправним системима;
- уређују јединствени принципи деловања запослених у државним органима;
- омогућава запошљавање применом стручних способности и резултата рада;
- уводе савремена начела управљања кадровима, која омогућују развој каријере запослених и подстичу стручно усавршавање, од ког зависи побољшање рада државних органа.

Начела садржана у Закону заснивају се на европским стандардима правног уређења службеничког система. Пре свих, то је начело законитости рада државних службеника, а затим и начело њихове непристрасности и политичке неутралности.

И поред свих законских опредељења и начела, у пракси увек постоји могућност за понашање државних службеника које одступа од наведених норми. Зато Закон у посебном сегменту (чл. 25–31) регулише **спречавање сукоба интереса у раду државних службеника,** у вези са чим у наставку следи више детаља.

Пре тога важно је напоменути да је у овом тексту материја сукоба интереса посматрана само у погледу државних службеника на извршилачким радним местима. Наиме, према одредбама Закона, радна места државних службеника деле се на положаје и на извршилачка радна места, у зависности од сложености послова, овлашћења и одговорности. Конкретно:

интереса. Ради се о специфичним начинима „управљања сукобом интереса". Конкретно:
1) Државни службеник дужан је да одмах по сазнању, а најкасније првог наредног радног дана писмено пријави непосредном руководиоцу постојање приватног интереса у вези са обављањем одређених послова, односно однос зависности у вези са обављањем одређених послова са удружењем у чијем је органу члан, као и да се уздржи од даљих активности које могу да угрозе јавни интерес, док руководилац не одреди другог државног службеника који ће обављати те послове. Сматраће се да приватни интерес у датом случају нарочито постоји ако државни службеник учествује у пословима надзора или контроле, односно у другим пословима у којима се одлучује о правима и обавезама правних лица или предузетника код којих државни службеник обавља додатни рад или је обављао додатни рад у периоду од две године пре вршења надзора или контроле, односно одлучивања. Ако непосредни руководилац сматра да не постоји однос зависности или приватни интерес у тим ситуацијама који оправдава изузимање државног службеника из обављања одређених послова, дужан је да о томе обавести државног службеника у року од три дана од дана пријема пријаве државног службеника, након чега државни службеник наставља рад на тим пословима.
2) Ако државни службеник има сумњу у погледу тога да ли постоји сукоб интереса или могућност прихватања поклона, дужан је да о томе у року од три дана писмено затражи мишљење руководиоца, а руководилац је дужан да државном службенику достави писмени одговор у року од пет дана од дана пријема захтева за мишљење.
3) Државни орган дужан је да одреди државног службеника који ће бити обучен да:
а) даје савете и смернице другим државним службеницима и руководиоцу у вези са спречавањем сукоба интереса;
б) учествује у припреми плана интегритета, нарочито у делу који се односи на утврђивање послова који су нарочито подложни корупцији, као и у начину њихове контроле и предлагању превентивних мера за смањење корупције;
в) прима обавештења о примљеном поклону и води евиденцију о свим поклонима, пријавама о сукобу интереса, али и мерама које су предузете ради спречавања сукоба интереса;
г) разматра ефикасност примене правила о сукобу интереса у државном органу и предлаже мере за њихово унапређење;
д) сачини извештај о управљању сукобом интереса у државном органу.

У вези са свим наведеним законским одредбама о сукобу интереса државни орган објављује годишњи извештај о управљању сукобом интереса у државном органу.

Као што се види, Законом су не само прецизно наведени изричити случајеви могућег настанка сукоба интереса него се и наведеним одредбама у члану 30. државни службеник упућује како да управља сукобом интереса. Наиме, он је дужан да одмах по сазнању, а најкасније првог наредног радног дана писмено пријави непосредном руководиоцу постојање приватног интереса у вези са обављањем одређених послова, односно однос зависности у вези са обављањем одређених послова са удружењем у чијем је органу члан, као и да се уздржи од даљих активности које могу да угрозе јавни интерес, док руководилац не одреди другог државног службеника који ће обављати те послове. Такође, Законом је предвиђено да, ако државни службеник има сумњу у погледу постојања сукоба интереса или могућност прихватања поклона, дужан је да о томе у року до три дана писмено затражи мишљење руководиоца, који је дужан да писмено одговори државном службенику у року од пет дана од дана пријема захтева за мишљење.

Законом се отишло још даље у погледу разраде процеса управљања сукобом интереса, па је уведена и обавеза државног органа (члан 30а) да одреди државног службеника који ће бити обучен, између осталог, и за то да даје савете и смернице другим државним службеницима и руководиоцу у вези са спречавањем сукоба интереса.

Изузеће службеног лица у управном поступку

Разлози за изузеће службених лица која воде управни поступак, ко одлучује о изузећу и у којој форми се доноси одлука о изузећу – питања су која су подробно анализирана у овом тексту.

Саша Кулић, дипл. правник, виши саветник у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде

Као и сви други поступци пред надлежним органима, и управни поступак подразумева предузимање низа процесних радњи у циљу доношења мериторне одлуке. У име органа процесне радње у управном поступку предузима службено лице које води поступак. Оно има могућност да својим поступањем или непоступањем у мањој или већој мери утиче на исход управног поступка, самим тим и на одлуку која ће бити донета.

Поред личних и професионалних квалитета које треба да поседује службено лице које води поступак, од великог је значаја и његова објективност, односно непристрасност у вођењу поступка. Само по себи разуме се да те објективности нема уколико је службено лице које води поступак на било који начин заинтересовано (или постоји могућност да буде заинтересовано) за исход поступка који води. Зависно од степена могуће заинтересованости службеног лица за исход поступка, његова необјективност може да се посматра у врло широком опсегу: од обичне сумње да, услед постојања извесних чињеница, службено лице неће бити објективно – до ситуације у којој постоје такви разлози да је поступање службеног лица у поступку немогуће. Стога сви поступци, па и управни, познају институт изузећа као начин за обезбеђење непристрасности у односу на службено лице које води конкретан поступак. Дакле, питање непристрасности службеног лица никада се не појављује као уопштено, апстрактно. Напротив, увек се ради о конкретном службеном лицу и конкретном управном поступку, али и околностима које то службено лице доводе у везу са предметом управне ствари поводом које се доноси одлука у поступку и које доводе или могу да доведу у сумњу његову непристрасност, што га чини неподобним да уопште води поступак. То значи да изузеће има релативан карактер: нема никакве сметње да службено лице води неке друге управне поступке, разуме се – уколико се и у њима не појави нека околност као разлог за изузеће.

У Закону о општем управном поступку („Сл. гласник РС” бр. 18/2016 – даље: ЗУП) институт изузећа службеног лица прописан је у одредбама чланова 40. и 41. У односу на претходни Закон о општем управном поступку, поменута материја уређена је у само два члана (у претходном закону седам) тако што су поједине одредбе спојене. Притом, унете су и извесне новине које се тичу разлога за изузеће, док су неке непрецизности из претходног закона коначно исправљене.

Прво, у погледу разлога за изузеће законодавац прави разлику између две групе:

- оних који су такве природе да потпуно и трајно спречавају службено лице да учествује у текућем управном поступку, тако да се питање његове објективности и не поставља (тзв. разлози за изузеће у ужем смислу, односно искључење), и
- оних који су описно наведени као разлози који могу да доведу у сумњу непристрасност службеног лица.

Разлози из прве групе таксативно су наведени у члану 40. ЗУП-а. Према одредбама из става 1. тог члана овлашћено службено лице мора да буде изузето:

1) ако је у поступку странка, сведок, вештак или законски заступник или пуномоћник странке;

без њега (став 4). Приликом доношења одлуке таквог колегијалног органа може да се појави проблем. Наиме, колегијални органи по правилу имају непаран број чланова како би мериторна одлука могла да буде донета већином гласова. Међутим, уколико неки од чланова тог органа буде изузет, колегијални орган мораће да донесе мериторну одлуку у саставу са парним бројем чланова, што може да доведе до тога да нема потребну већину гласова. Срећом, у пракси је далеко мањи број колегијалних органа у односу на инокосне.

Када се у управном поступку појави питање изузећа неког лица, то неминовно повлачи за собом одуговлачење с поступком. С друге стране, треба имати у виду да орган који води поступак нема интерес да се у том поступку донесе манљиво решење јер оно може да се побија жалбом због повреде правила поступка (члан 158. став 1. тачка 5) ЗУП-а), па чак и уколико постане коначно, поступак може да се понови по захтеву странке или по службеној дужности (члан 176. став 1. тачка 3) ЗУП-а). **Стога, да би избегао непотребно одуговлачење с поступком, али и да не би дошло до тога да у поступку учествује неко лице које је морало да буде изузето, законодавац је у члану 41. став 3. ЗУП-а прописао да се о изузећу одлучује у року од пет дана од пријема обавештења овлашћеног службеног лица или захтева за изузеће**.

Када се у пракси појави неки од разлога за обавезно изузеће (члан 40. т. 1)–7)), одлука се доноси без посебних проблема, чак и када се ради о двостраначким управним поступцима, зато што су разлози за изузеће таксативно наведени у закону и ту нема превише простора за оспоравање њиховог постојања. Но, чак и када се ради о разлозима за изузеће из тачке 8), који су дескриптивни и теже доказиви, одлуке о изузећу доносе се без непотребног оспоравања стога што никоме од учесника није у интересу да у поступку учествује лице на које пада сумња у непостојање његове непристрасности.

Оно о чему се законодавац не изјашњава јесте форма у којој се доноси одлука о изузећу. Законодавац користи термин „одлука" не појашњавајући да ли се о изузећу неког лица одлучује решењем или закључком. **Ипак, имајући у виду да се одлуком о изузећу не дира у предмет поступка, односно она не утиче на одлуку о меритуму јер се ради о питању процедуралне природе, која се односи само на поступак, може да се закључи да се одлука о изузећу доноси у форми закључка**. Такво схватање је у складу са одредбом из члана 146. став 1. ЗУП-а, којом је прописано да је закључак управни акт којим орган управља поступком и који се доноси кад тим законом није одређено да се доноси решење. Дакле, с обзиром на то да ЗУП не одређује да се доноси решење о изузећу, орган је дужан да донесе закључак на који се примењују и друге одредбе из члана 146. Против њега не може да се изјави жалба нити покрене управни спор, али може да се побија жалбом (уколико је допуштена) или тужбом против решења о главној ствари, као један од жалбених односно тужбених разлога.

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК" представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Намењен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.400 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Мера безбедности забрана управљања моторним возилом из чл. 86. Кривичног законика као кривична санкција у судској пракси

Уз уводна разматрања, у овом тексту приказан је и преглед карактеристичних судских одлука у вези са мером безбедности забрана управљања моторним возилом из чл. 86. КЗ.

Драган У. Калаба,
заменик ВЈТ у Чачку у пензији

Мера безбедности забрана управљања моторним возилом из чл. 86. Кривичног законика као кривична санкција у судској пракси

Мере безбедности представљају неке од кривичних санкција које су предвиђене у чл. 4. ст. 1. Кривичног законика („Сл. гласник РС" бр. 85/05… 35/19), поред казне, мере упозорења и васпитних мера. У поглављу VI КЗ налазе се одредбе које се односе на сврху изрицања мере безбедности (чл. 78), врсте мера безбедности (чл. 79) и услови за изрицање мере безбедности (чл. 80), док је мера безбедности која је предмет разматрања у овом тексту – забрана управљања моторним возилом – предвиђена у чл. 86. КЗ. **То значи да, како би се схватила суштина мера безбедности, па и мере безбедности забрана управљања моторним возилом из чл. 86. КЗ, њу треба сагледати у оквиру опште сврхе изрицања кривичних санкција – чл. 4. ст. 2. КЗ, с једне стране, док с друге стране морају да се остваре услови за изрицање мере безбедности, као што су:**

- **отклањање стања или**
- **услова који могу да утичу на то да учинилац убудуће не врши кривична дела**.

За разлику од казне, чија је сврха, сходно чл. 42. КЗ, како генерална тако и специјална превенција, код мера безбедности акценат је на специјалној превенцији. Управо законска формулација „отклањање стања или услова" указује на садржину специјалне превенције. Циљ мере безбедности је да се отклоне опасна стања или услови који се тичу учиниоца кривичног дела како се убудуће не би вршила кривична дела. Мере безбедности примењују се „према учиниоцу кривичног дела", што значи након извршења кривичног дела. У ситуацији постојања опасног стања код учиниоца, када није учињено кривично дело, нема услова за изрицање мере безбедности.

Нужно је указати на појмове „стање" и „услови". Стање се односи на личност учиниоца и његову психичку ситуацију, који су узрок вршења кривичног дела. Стање учиниоца може да се односи на његово душевно здравље, као и на одређене склоности које су се током времена формирале код њега. Када је реч о условима који могу да буду од утицаја на то да учинилац убудуће не врши кривична дела, законодавац их није конкретизовао, али очигледно да је реч о спољним криминогеним факторима, као што су стање у породици и браку, стамбена и финансијска ситуација, незапосленост итд., на шта указује и судска пракса.

У чл. 79. КЗ наведене су врсте мере безбедности формулацијом „учиниоцу кривичног дела могу се изрећи ове мере безбедности", док је под тачком 6) наведена „забрана управљања моторним возилом".

У чл. 80. КЗ под називом „Изрицање мере безбедности", у ст. 1. наведено је следеће: „Суд

Случај 3.

Мера безбедности представља кривичну санкцију, па стога, ако претходном првостепеном одлуком окривљеном није изречена мера безбедности забрана управљања моторним возилом, која је у изостанку жалбе јавног тужиоца укинута по жалби изјављеној у корист окривљеног, применом чл. 382. ЗКП, у поновљеном поступку мера безбедности не може да се изрекне.

(Пресуда Окружног суда у Ваљеву Кж. бр. 249/06 од 6. 6. 2006)

Случај 4.

Начело забране преиначења на горе примењује се и приликом изрицања мере безбедности забране управљања моторним возилом

(Пресуда Врховног касационог суда Кзз 59/12 од 5. 9. 2012)

Случај 5.

Изреченом мером безбедности повређен је кривични закон у корист окривљеног ако изреком пресуде није одређено да се време проведено на издржавању казне неће урачунати у време трајања мере.

(Пресуда Апелационог суд у Крагујевцу Кж. бр. 771/19 од 8. 11. 2019)

Случај 6.

Одредбе старог кривичног закона за тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из чл. 201. ст. 4. блаже су од одредби Кривичног законика које предвиђају обавезно изрицање мере безбедности забрана управљања моторним возилом.

(Пресуда Врховног суда Србије Кж. бр. 1600/06 од 26. 10. 2006)

Случај 7.

Поводом оптужног предлога ОЈТ, суд приликом доношења пресуде којом се окривљени оглашава кривим због кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из чл. 195. ст. 1. Кривичног закона Србије није дужан да изрекне меру безбедности забране управљања моторним возилом из чл. 68. ОКЗ ако такав предлог ОЈТ није ставио у оптужном предлогу или на главном претресу.

(Пресуда Окружног суда у Чачку Кж. бр. 19/05 од 14. 2. 2005)

Случај 8.

Када је првостепени суд окривљеног огласио кривим због кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из чл. 195. ст. 1. КЗС, тада, без обзира на то што је постојао предлог ОЈТ за изрицање мере безбедности забране управљања моторним возилом из чл. 68. ОКЗ, није постојала обавеза суда да се окривљеном изрекне поменута мера безбедности.

(Пресуда Општинског суда у Ужицу К. бр. 355/06 од 16. 1. 2007. и Пресуда Окружног суда у Ужицу Кж. бр. 189/07)

Случај 9.

Чињеница да је суд окривљеног ослободио од казне не искључује могућност да се окривљеном изрекне мера безбедности забрана управљања моторним возилом.

(Пресуда Окружног суда у Београду Кж. бр. 3116/06 од 9. 1. 2007)

Електронски часопис **ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ**

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ", електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Намењен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издвајамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца", „Календар правних аката" и „Регистар прописа".

Тренутно се у издању налази преко 1.500 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНИ ОДНОСИ

Превремена пензија и исплата отпремнине

П: *Ако запослени поднесе захтев за престанак радног односа због остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања – права на пензију, а послодавац нема могућност да провери испуњеност услова за остваривање тог права (када су у питању превремене пензије), да ли је обавезан да донесе решење о престанку радног односа због остваривања права на пензију и да му исплати отпремнину у складу са законом о раду, или може да донесе решење о престанку радног односа на захтев запосленог, при чему није дужан да му исплати отпремнину?*

О: Право на отпремнину при одласку у пензију остварује запослени којем престаје радни однос због испуњења услова, односно остваривања права на пензију, без обзира на то да ли се ради о старосној, инвалидској, породичној или превременој старосној пензији. О томе се изјаснило и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у Мишљењу број 011-00-717/2017-02 од 27. 10. 2017. године.

Послодавац најпре може да провери да ли запослени заиста испуњава услове за превремену пензију. Сагласно члану 19в Закона о пензијском и инвалидском осигурању, у 2022. години услов за то је 40 година стажа осигурања и најмање 59 година и 6 месеци живота (мушкарац), односно 39 година и 8 месеци стажа осигурања и најмање 59 година живота (жена). Дакле, послодавац у својој кадровској евиденцији може да провери да ли запослени у датом тренутку испуњава наведене услове.

Друго, послодавцу је потребна потврда да је запослени поднео захтев и документацију за превремену пензију. Такву потврду треба да достави запослени. Ако из кадровске евиденције послодавца произлази да је запослени испунио услове за превремену пензију и да је на основу тих података предао захтев за превремену пензију, онда су то сигурни елементи да му се исплати отпремнина.

Члан школског одбора и сукоб интереса

П: *Школа је добила решење о именовању чланова Школског одбора, при чему је испред локалне самоуправе именовано лице чија деца похађају конкретну школу. Да ли је то лице у сукобу интереса?*

О: Чланом 116. ст. 9. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС” бр. 88/2017, 27/2018, 10/2019, 6/2020 и 129/2021) утврђено је следеће:

„За члана органа управљања не може да буде предложено ни именовано лице:
1) које је правоснажном пресудом осуђено за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца или које је правоснажно осуђено за кривично дело: насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскврнуће; за кривична дела примање или давање мита; за кривично дело из групе кривичних дела против полне слободе, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију; како ни лице за које је, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање;

погребне трошкове, већ послодавац према поднетим рачунима, при чему се подразумева да се исплата послодавца односи само на покриће директних трошкова сахране. Наиме, ПИО фонд надокнађује само погребне трошкове лицима која су сносила трошкове сахране умрлих корисника пензије (што у 2022. години износи 46.533 динара за све категорије корисника пензија), па с обзиром на то да по Закону о раду послодавац – школа плаћа погребне трошкове, ПИО фонд у овом случају неће учествовати. Напомињемо да исплата запосленом за смрт члана уже породице није посебно прописана ПКУ за школе, али се директно у овом случају примењује Закон о раду. Указујемо и на то да Законом о раду није прецизирано у ком року запослени може да поднесе захтев послодавцу за исплату накнаде трошкова погребних услуга у случају смрти члана уже породице, али мишљења смо да запослени захтев треба да поднесе непосредно након плаћања рачуна на име погребних трошкова.

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција ***Моје каматне стопе***, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

WWW.**PROPISI.NET**

Осим тога што се људска свест развијала и усложњавала развојем језика, унапређујући могућности споразумевања међу људима, развијала се и читава људска заједница, што је рађало потребу за увођењем реда у свакодневни живот на свима прихватљив, функционалан и разумљив начин. Тај ред постизао се устројавањем правила, односно закона, а закони свеукупно чине правни систем једне државе. Циљ ове рубрике је да укаже на то како језик и његове особености утичу на формулисање и касније тумачење законских норми, као и каква је улога вештачења заснованих на језику у истражним и судским процесима.

Лаж у анализи форензичке лингвистике

Од кад постоји човек постоји и лаж, тако да је проучавање лажи, мотивације и резултата говорења исте било предмет многих наука, а поготово криминалистичких, тако да су у овом тексту приказани домети форензичке лингвистике приликом откривања лажних исказа, са посебним освртом на посебан случај лажног сведочења.

Квалитет и последице лажи

Лаж је друго лице истине. И људи лажу из најразличитијих разлога и побуда, понекад да би се одбранили или да би нападом прикрили своју грешку, понекад говоре оне „беле лажи" да заштите своје ближње и одгоде неумитно, а понекад из чисте пакости и љубоморе, док су врло посебни они који, као барон Минхаузен, из радозналости смисле и прошире причу, уживајући у свом измаштаном лику и никад проживљеним догодовштинама. И љубав и милосрђе рађају лаж, једнако као и злоба и мржња.

Како је реч о широком подручју људских страсти, јасно је да је посао одвајања лажи од истине приликом саслушавања сведока, осумњичених или вештака значајан, али и тежак посао, нарочито зато што су овештали криминалци сигурно спремнији да говоре лажи, а да им не задрхти глас или се отме неки невољан покрет. Из свега тога произлази да је неопходно да испитивач (истражитељ, психолог и др.) поседује широко знање из опште и криминалне психологије, као и познавање личности и начина његовог реаговања, али и богато искуство у раду, о чему смо у претходном броју овог часописа и говорили. Тек након стицања свих тих знања, али и обука и радионица, уз богату праксу, службено лице може ефикасно, а по правилима да усмерава саговорника и намеће теме, тако да открива током разговора све што му је потребно за коначно мишљење.

Многи сматрају да лаж лако може да се уочи, нарочито зато што популарне ТВ емисије приказују посебно надарене и тренирање ФБИ стручњаке за тако нешто, као што је веома популарна **ТВ серија „Лажи ме"** (енг. *Lie to me*), узбудљива драма инспирисана стварним научним открићима др Пола Екмана, специјалисте способног да прочита сигнале на људском лицу, телу и у гласу, на основу чега раздваја истину од лажи. Главну улогу др Карла Лајтмана, вође стручњака која помаже владиним службама, агенцијама и локалној полицији око најтежих случајева, тумачи изванредни Тим Рот.

Лаж захтева изузетну креативност особе која је изговара у том смислу да брзо доми-

Закључак

Посебна истраживања, како лингвистичка тако и у оквиру других друштвених наука, указују на веома широко подручје истраживања својстава и домена лажи, што је посебно важно за криминалистику и форензичке лингвисте. Свако ново истраживање доприноси употпуњењу знања и базе података о могућностима обмане у различитим ситуацијама, али и средствима и методама утврђивања лажи. Томе доприносе и детаљне анализе конкретних случајева, као што је ово суђење за кривоклетство лекару на нематерњем језику, али и многи други, који су у овом часопису већ представљени, а биће и у наредним бројевима.

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

1 Криминалистичка анализа писаних и снимљених исказа", З. Ђурђевић, Н. Радовић, Криминалистичко-полицијска академија у Београду, РКК, 2-3/11 стр. 487–498.

2 „Детектовање лагања на основу посматрања невербалног понашања", др Валентина БАИЋ, Криминалистичко-полицијска академија Београд, у часопису „Безбедност" 1/2011.

3 Ибид.

4 https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2957901/

5 „Детектовање лагања на основу посматрања невербалног понашања", др Валентина БАИЋ, Криминалистичко-полицијска академија Београд, у часопису „Безбедност" 1/2011.

6 Ибид.

7 https://www.cenzolovka.rs/mediologija/lazi-proklete-lazi-i--statistike/

8 „The Linguistic Cues Observed when Lying in Realistic Personal Stake Situations", Jocelyn E. Brickman, University of Michigan, са линка: https://deepblue.lib.umich.edu/bitstream/handle/2027.42/162630/jbrickma.pdf?sequence=1.

9 „The language of perjury cases", Roger W. Shuy, Oxford University Press, Inc 2011, стр. 127–140.

Календар важења правних аката

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

Пропис	Службени гласник	Датум примене
Закон о социјалном предузетништву	„Сл. гласник РС" 14/22	примењује се од 16. 11. 2022.
Правилник о ближој садржини Регистра установа културе и документацији потребној за регистрацију	„Сл. гласник РС" 9/2022	примењује се од 18. 11. 2022.

Закони који регулишу односе унутар људске заједнице, која би требало да буде по мери сваког појединца, тичу се различитих сегмената свакодневног живота. Међу тим сегментима посебну улогу у очувању и усавршавању људске цивилизације имају изванредна дела људског духа по којима би се требало равнати, као што из оних негативних треба учити. У новој рубрици „Поводом…" бавићемо се баш тиме – значајним датумима, историјским преокретима, заслужним личностима и пресудним документима, као и њиховим утицајем на измене и усавршавање прописа.

Поводом 21. новембра – Светског дана телевизије

Време настанка телевизије, њени творци, развој, утицаји на све сегменте друштва и промене до којих је довела, уз бројне међународне, регионалне и националне прописе који регулишу њен рад, представљени су у овом тексту.

Улога телевизије у нашим животима

Од прве искре на екрану новог апарата и заокупиране пажње свих грађана света гласовима који долазе из кутије до ријалити програма, преноса скупштинских заседања и извештаја са лица места најстрашнијих злочина и природних непогода, телевизија нас води, а да ни данас не можемо ни да наслутимо куда. Слушали смо сви приче о томе како су набављани први телевизори у нашој земљи, а све комшије заједно гледале само два канала, колико их је тада било. Од вере у ширење знања, достигнућа и вести, како би се људи света осетили блискијима и познатијима, дошло се до вере у профит и празне очи пред екраном које неће постављати питања. Истакнути амерички комуниколог и педагог Нил Постман (1931–2003), аутор значајних студија из области комуникологије и социологије образовања, оснивач Медијске екологије – програма који се изучава од 1971. године на Универзитету у Њујорку, у свом роману „Забављамо се до смрти" већ 1985. године опоменуо је човечанство да ће потреба за забавом бити важнија од свега осталог. Политика, религија, образовање – све ће то бити на екрану, а животи ће нам постати естрада. Најмоћнији људи на планети биће звезде шоу-бизниса, а сваки контекст биће скрајнут. Сензационалистички наслови управљаће нашим ставовима и опредељењима.

Нема толико младе публике да јој је забрањен приступ телевизији. Не постоји сиромаштво које је толико страшно да се мора одрећи телевизије. Нема толико узвишеног образовања да га телевизија не модификује – Нил Постман

Гутембергова галаксија отворила је нова врата ширењу знања и информација, о чему смо већ неколико пута писали. Откривање средстава за даљински пренос звука и слике унапредио је те могућности, а неслућени циљеви указали су се проналаском нових облика масовних комуникација, као што су интернет, кабловска телевизија, сателитске везе, мобилна телефонија итд. У свему томе телевизија игра изузетно важну улогу јер учествује у моделовању погледа на свет својих гледалаца. Већина, па и поменути социолог Постман, ипак се слаже са тим да телевизија ограничава потребу за промишљањем затрпавајући јавни простор бројним бескорисним информацијама, док читање књига захтева интензивније интелектуално учешће. Наиме, **„телевизија мења значење 'бити информисан' стварајући врсту информација које би се исправно могле назвати дезинформацијама. Дезин-**

2. Уредба о преносу капитала без накнаде запосленима код издавача медија („Сл. гласник РС” бр. 65/2015 и 31/2017);
3. Стратегија развоја система јавног информисања у РС до 2025. године („Сл. гласник РС” бр. 11/2020), коју је усвојила Влада Републике Србије полазећи од значаја који јавни медијски сервиси имају у очувању и унапређењу демократских вредности друштва, нарочито у области информисања, образовања, културе и забаве.

Поред тога, треба поменути и поједине правилнике који се односе на електронске медије, а нису у вези са јавним медијским сервисима, као што су Правилник о поступку издавања одобрења за пружање медијске услуге на захтев, Правилник о поступку издавања дозволе за пружање медијске услуге на основу спроведеног јавног конкурса, Правилник о висини, измени висине и начину обрачунавања накнаде за пружање медијске услуге, Правилник о минималним условима за пружање медијске услуге и критеријумима за одлучивање у поступку издавања дозволе за пружање медијске услуге на основу спроведеног јавног конкурса, Правилник о минималним техничким и организационим условима за издавање дозволе за пружање медијске услуге на основу захтева пружаоца медијске услуге, Правилник о поступку издавања сагласности на акт о преносу дозволе за пружање медијске услуге и поступању по пријави промене власничке структуре, Правилник о критеријумима и начину повећања удела европских аудио-визуелних дела, Правилник о заштити људских права у области пружања медијских услуга, Правилник о спровођењу наградних такмичења у области пружања медијских услуга, Правилник о начину изрицања мера пружаоцима медијских услуга, Правилник о заштити права малолетника у области пружања медијских услуга, Правилник о начину формирања листе најважнијих догађаја од посебног значаја за све грађане и остваривању права на приступ догађајима од великог интереса за јавност, и други.

Закључак

Телевизија је прешла дуг пут у свом развоју и наставља да се развија не остављајући много времена владама, институцијама и појединцима да реагују на сваки новитет, ма како квалитетан или пак погубан био по систем вредности друштва, али и обликујући гледаоца пред собом, који, ако нема жељу и могућности за критичким преиспитивањем онога што гледа, постаје прост конзумент који дели аплаузе. Испоставља се онда да је тачно оно што је енглески новинар и писац Клајв Барнс изјавио за „Њујорк тајмс” 1969. године: **„Телевизија је прва истински демократска култура — прва култура доступна свима и у потпуности вођена оним што људи желе. Најстрашније је то шта људи желе.”**[9]

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

1 https://plezirmagazin.net/roman-na-recept/
2 https://www.goodreads.com/quotes/112242-television-is--altering-the-meaning-of-being-informed-by-creating
3 https://www.history.com/news/who-invented-television
4 https://www.britannica.com/technology/television-technology/Electronic-systems
5 Miroslav Savićević са линка: https://www.rastko.rs/isk/isk_29.html
6 https://www.rts.rs/page/rts/sr/%D0%9F%D0%BE-%D0%BB%D0%B0+%D0%B2%D0%B5%D0%BA-%D0%B0+%D0%A0%D0%A2%D0%A1-%D0%B0/story/2431/i-juce/27268/ovako-je-pocelo.html
7 https://www.un.org/en/observances/world-television-day
8 https://www.wipo.int/edocs/mdocs/copyright/en/sccr_1/sccr_1_3.html
9 https://www.etymonline.com/word/television

Преглед прописа...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

ЗДРАВСТВО

- Правилник о допунама Правилника о номенклатури здравствених услуга на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите („Сл. гласник РС” бр. 110/2022 од 30. 9. 2022)

- Правилник о измени и допунама Правилника о условима, садржају документације и начину одобрења измене или допуне дозволе за стављање лека у промет („Сл. гласник РС” бр. 110/2022 од 30. 9. 2022)

- Правилник о допунама Правилника о номенклатури лабораторијских здравствених услуга на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите („Сл. гласник РС” бр. 115/2022 од 21. 10. 2022)

ПРОИЗВОДЊА И ТРГОВИНА ЖИВОТНИМ НАМИРНИЦАМА

- Уредба о изменама Уредбе о ограничењу висине цена основних животних намирница („Сл. гласник РС” бр. 110/2022 од 30. 9. 2022)

- Одлука о измени Одлуке о привременој забрани извоза млека и производа од млека („Сл. гласник РС” бр. 110/2022 од 30. 9. 2022)

- Уредба о изменама Уредбе о обавезној производњи и промету хлеба („Сл. гласник РС” бр. 111/2022 од 7. 10. 2022)

- Уредба о измени Уредбе о ограничењу висине цена основних животних намирница („Сл. гласник РС” бр. 115/2022 од 21. 10. 2022)

ЗАШТИТА ПОТРОШАЧА

- Правилник о садржини информативних образаца за уговор о временски подељеном коришћењу непокретности, уговор о трајним олакшицама за одмор, уговор о помоћи приликом препродаје и уговор о омогућавању размене („Сл. гласник РС” бр. 110/2022 од 30. 9. 2022)

- Правилник о садржини обрасца за одустанак од уговора о временски подељеном коришћењу непокретности, о трајним олакшицама за одмор, о помоћи приликом препродаје и о омогућавању размене временски подељеног коришћења непокретности („Сл. гласник РС” бр. 110/2022 од 30. 9. 2022)

ФИНАНСИЈСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

- Правилник о заштити малих инвеститора („Сл. гласник РС” бр. 110/2022 од 30. 9. 2022)

- Одлука о утврђивању стопе редовне тромесечне премије осигурања депозита физичких лица, предузетника, микро, малих и средњих правних лица за 2023. годину („Сл. гласник РС” бр. 110/2022 од 30. 9. 2022)

- Одлука о изменама и допунама Одлуке о врстама девиза и ефективног страног новца које се купују и продају на девизном тржишту („Сл. гласник РС” бр. 111/2022 од 7. 10. 2022)

- Одлука о привременим мерама за банке у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у портфолију пољопривредних кредита у условима отежане пољопривредне производње („Сл. гласник РС” бр. 111/2022 од 7. 10. 2022)

- Одлука о привременим мерама за даваоце лизинга у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у портфолију пласмана по основу лизинга пољопривредних машина и опреме у условима отежане пољопривредне производње („Сл. гласник РС” бр. 111/2022 од 7. 10. 2022)

- Одлука о изменама Одлуке о јединственој тарифи по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге („Сл. гласник РС” бр. 111/2022 од 7. 10. 2022)

- Одлука о измени Одлуке о поступању с новцем за који постоји сумња да је фалсификован („Сл. гласник РС” бр. 111/2022 од 7. 10. 2022)

- Одлука о посредницима друштва за управљање добровољним пензијским фондом и издавању дозволе за обављање услуга пружања информација о том фонду („Сл. гласник РС” бр. 111/2022 од 7. 10. 2022)

- Одлука о измени и допуни Одлуке о спровођењу одредаба Закона о платним услугама које се односе на давање дозвола и сагласности Народне банке Србије („Сл. гласник РС” бр. 111/2022 од 7. 10. 2022)

- Одлука о изменама и допунама Одлуке о управљању токовима готовине („Сл. гласник РС” бр. 111/2022 од 7. 10. 2022)

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ

ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

- СУДСКО--АДВОКАТСКИ РОКОВНИК
- Lege Artis ПРОПИСИ У ПРАКСИ
- АДВОКАТСКИ РОКОВНИК
- ПОСЛОВНИ САВЕТНИК
- СТРУЧНИ КОМЕНТАРИ
- ПАКЕТ ПРОПИСА
- САВЕТОВАЊА И ВЕБИНАРИ

3 ДЕЦЕНИЈЕ

ИНГ-ПРО

3 ДЕЦЕНИЈЕ

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Пословни саветник – штампани часопис:

САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА